

Migracions d'ocells

Els animals migratoris són aquells que fan llargs desplaçaments i retornen a l'origen periòdicament. Aquests desplaçaments són llargs, de fet poden ser de centenars o milers de quilòmetres. Les migracions són comportaments instintius. Els animals senten la necessitat de marxar o retornar al seu lloc de cria o d'hivernada, i solen trobar el camí de tornada sense dificultats.

Els ocells, tot i ser els animals migradors més coneguts, no són els únics animals que migren. També ho fan alguns animals terrestres, marins i alguns insectes, però les migracions dels ocells són de les més espectaculars per la seva facilitat de moviments i la seva vistositat.

Per recórrer tants de quilòmetres hi ha d'haver una bona recompensa, o us penseu que els animals que fan migracions gastarien tanta energia sense un motiu de pes?

Les causes de les migracions encara són estudiades: però podem dir que, majoritàriament, els ocells migren perquè les condicions climàtiques i ambientals es tornen adverses. Bàsicament migren buscant llocs més adients per niar o van en busca de llocs on abundi el menjar. Aquest és el cas de moltes de les aus que vénen a casa nostra a passar una temporada. Per posar un exemple ben típic, penseu en les orenetes vulgars, que vénen de l'Àfrica subsahariana (que és ben lluny) a la primavera i passen l'estiu a casa nostra, aprofitant l'abundància d'aliment (insectes) per reproduir-se i criar. Però quan arriba el fred i els insectes comencen a escassejar se'n tornen cap a l'Àfrica. Per tant, el canvi de clima (fa més fred) i el canvi en l'entorn (falten insectes per menjar) determinen la seva migra-

ció. Podem dir que la majoria de les migracions es produeixen a causa de les estacions, que suposen canvis anuals en els nostres ecosistemes.

A casa nostra podem identificar tres tipus d'ocells migradors: els que vénen a passar l'hivern, en migració postnupcial, com moltes espècies d'ànec, els aligots del nord d'Europa o les fredelugues, tallarols capnegres, pit-roigs, pinsans i cadernerres; els que vénen a criar durant l'estiu, en migració prenupcial com les orenetes, els abellerols, els cucuts, les puputs..., i els ocells que estan de pas, que s'aturen només per reposar i recuperar forces per continuar la seva migració cap a terres llunyanes, com la majoria de les cueretes grogues que trobem al nostre país, que són de pas cap a l'Àfrica, les grues, ...

Un exemple de cada tipus d'ocell migrador que podem observar segons la classificació anterior:

La fredeluga, de nom científic *Vanellus vanellus*.

Aquest és un ocell de fred, com el seu nom indica. Durant l'hivern, és una espècie molt abundant encara que el seu nombre pot variar molt d'un any a l'altre, en funció sobretot de les onades de fred de l'interior d'Europa.

Una fredeluga

Algun any, alguns exemplars poden quedar-se durant els mesos estivals i algunes parelles que han criat ocasionalment.

La grua, de nom científic *Grus grus*

La grua és un migrador de pas que passa l'estiu a les zones de cria del nord d'Europa i Rússia i a l'hivern, quan a aquelles zones escasseja el menjar, es trasllada cap al sud. Els exemplars que podem veure a Catalunya acostumen a criar a l'interior de la península ibèrica, però poden arribar fins a Sudan.

És un ocell molt gros, dels més grossos que podem observar a casa nostra (fa més d'un metre d'alçada!). Sobretot els podem veure en estols que passen volant durant l'època de les migracions, és a dir, durant la primavera o la tardor. Volen amb el coll i les potes estirades i en estols en forma de "V" i fan amb uns crits estridents. De tant en tant podem observar algun exemplar can-

font pintors

societat limitada

Pintura decorativa (tots els estucs)
Murals, imitacions i esgrafiats
Restauració de façanes
Pintura industrial
Doll de sorra abrossiu
Doll d'aigua a pressió
Lacats i envernissats
(cabina pressuritzada)
Pintura ignífuga i intumescent
Revestiments sanitaris
(hospitals, escoles, laboratoris,...)
Paviments autonivellants
Col·locació de parquets, moquetes,
saipolam, paviments de PVC,...
Senyalitzacions vials, pàrquings,...
Retolacions

C/ Puigcogul, 13
Tel. 972 46 40 61
Fax: 972 46 40 81
17244 Cassà de la Selva

JAUME BOSCH

IMPERMEABILITZACIONS, S.C.

I ara també
venda de pintures per a la llar

ÀREA DE MEDI AMBIENT

Un grup de grues

sat que ha decidit baixar a terra per descansar i alimentar-se.

Un abellerol

L'abellerol, de nom científic *Merops apiaster*

És un ocell molt sorollós, que sol desplaçar-se en grup, té uns colors molt vius i acostuma a niar al nostre país, per tant ve

cap a l'abril o maig i hi passa l'estiu. A la tardor (de l'agost a l'octubre) torna a marxar cap a l'Àfrica, fins a l'any següent.

Els abellerols s'alimenten d'insectes, que cacen al vol.

Nidifica en colònies. Fa els nius excavant forats amb el bec a talussos i s'alimenta en camp obert.

Tot i que els ocells petits són capaços de volar centenars de quilòmetres sense reposar, molts ocells acostumen a creuar el Mediterrani per punts on la distància entre una i altra terra ferma és menor. Així les principals rutes de migració del Mediterrani són l'estret de Gibraltar, Itàlia i Sicília, Grècia i les illes gregues i la costa d'orient pròxim. També prefereixen zones de carena batudes pel vent, que els facilita el vol i colls de muntanya, etc.

Els ocells que migren per l'estret de Gibraltar passen pels Pirineus i molt sovint es desplacen fent parades pel litoral català. D'aquí la gran importància dels aiguamolls litorals per als ocells migratoris, que troben en aquestes zones plenes d'aliment i vida les àrees de descans ideals.

Però últimament els aiguamolls de les desembocadures dels rius han anat desapareixent i degradant-se. Els rius baixen amb molt poca aigua i moltes vegades l'aigua que hi baixa no té la qualitat desitjada. A més, les zones d'aiguamoll han estat moltes vegades dessecades per fer-

hi urbanitzacions a primera línia de mar, per donar-los un ús agrícola, o simplement perquè tenien la "mala fama" de ser llocs perillosos i on es crien tot tipus de plagues de mosquits i insectes molestos i propagadors de malalties.

Sabem, però, la gran importància que té la conservació dels pocs i limitats espais d'aiguamoll que queden, sense els quals els ocells migratoris reduirien les possibilitats d'arribar sans i estalvis al lloc de destí.

Si voleu conèixer més coses sobre els ocells migradors i els ecosistemes d'aiguamoll podeu visitar l'exposició «Recer de viatgers», que serà a l'Estació fins al 8

de desembre. L'exposició serà oberta al públic els caps de setmana d'11 a 1 del migdia i de 5 a 8 de la tarda. I si teniu l'oportunitat feu una visita a qualsevol dels espais d'aiguamoll que encara es conserven a prop nostre (els aiguamolls de l'Alt Empordà, el Ter Vell o les Basses d'en Coll, a la platja de Pals). Tindreu la possibilitat d'observar tota mena d'ocells i altres animals a més de gaudir d'una flora i un paisatge molt especials.

Maite Garrigós i Solís
Àrea de Medi Ambient
Ajuntament de Cassà de la Selva